

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till gatu- och samhällsmiljönämnden

Datum:
2025-05-09

Diarienummer:
GSN-2025-00494

Handläggare:
Sampo Hinnemo

Svar på initiativärende från Mats Gyllander (M) och Fredrik Björkman (M) om signalprioritering på Fyrislundsgatan

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden beslutar

1. **att** besvara initiativärendet med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Mats Gyllander (M) och Fredrik Björkman (M) har i ett initiativärende föreslagit att stadsbyggnadsförvaltningen utreder hur framkomligheten på Fyrislundsgatan kan förbättras med hjälp av grön våg i trafiksignalerna. Åtgärden har som syfte att öka framkomligheten och minska buller och utsläpp.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen. Ärendet medför inga konsekvenser sett ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektiven med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Fyrislundsgatan har under många år förändrats till en modern tätbebyggd stadsstruktur med förutsättningar för hållbart resande till centrum och flera andra viktiga målpunkter som till exempel Gränby centrum. Trafikens infrastruktur är utformad för att minska den barriäreffekt som Fyrislundsgatan utgjort tidigare. Främst genom att gående och cyklister idag kan korsa biltrafiken via signalreglerade gång- och cykelöverfarter.

Fyrislundsgatan har länge kantats av byggprojekt vilket haft inverkan på

trafiksignalernas styrning. Detta beror på att trafiksignalernas marksensorer många gånger blivit avgrävda i samband med ledningsarbeten. Störningarna har påverkat framkomligheten negativt på Fyrislundsgatan. När byggnationerna i hög grad blivit klara har möjligheterna att bibehålla god framkomlighet förbättrats då trafiksignalernas marksensorer kan hållas hela i större utsträckning.

Enligt planprogrammet för Östra Sala backe ska Fyrislundsgatan inte tillåta mer biltrafik än 15 000 – 17 000 fordon per dag. Förutsättningen är en del i att behålla en attraktiv livs- och vistelsemiljö med goda alternativ för hållbart resande.

För framtiden är det därför viktigt att noggrant analysera vad en förändring av trafiksignalerna styrning får för effekter för bilarnas framkomlighet. Att endast synkronisera signalernas växling med biltrafiken (grön våg) skulle påverka kollektivtrafiken negativt. Anledningen är att bussarna faller ur den gröna vågen när de angör hållplatser. Bussarna kan ges signalprioritering via att bussarna aktivt skickar ett anrop till trafiksignalernas lokala styrdatorer. Detta kan förväntas förbättra bussarnas framkomlighet och kan även till viss del ge bilarna ökad framkomlighet i samma stråk där kollektivtrafiken går.

Stadsbyggnadsförvaltningen förbereder för närvarande en upphandling av dataserversystem för trafiksignaler. Denna upphandling innehåller två delar:

- **Ett styr- och övervakningssystem**
Syftet är att förenkla arbetet med drift och underhåll, ge förbättrad funktionalitet, öka den strategiska styrningen och skapa en plattform för innovation och utveckling
- **En plattform för signalprioritering**
Syftet är att skapa IT-miljö som hanterar anrop från bussar via telenätet och för vidare anropet till trafiksignalernas lokala styrdatorer. Plattformen förväntas ge kollektivtrafiken ökad framkomlighet längs med stadens stomlinjesträckor.

De nya systemen har stor betydelse för stadens trafikstyrning från ett helhetsperspektiv och är ett sätt att i högre grad digitalisera och effektivisera trafikstyrningen. Signalprioriteringssystemet ska även utformas för spårvägen.

En djupare analys och modernisering av trafiksignalerna på Fyrislundsgatan bör för närvarande inte prioriteras till följd av pågående åtgärder för stadens trafikstyrning ur ett helhetsperspektiv. Stadsbyggnadsförvaltningen bör därför fortsätta sköta drift av trafiksignalernas sensorer och genomföra de planerade upphandlingarna för att förbättra styrningen av trafiksignaler på Fyrislundsgatan och andra platser på kommunens vägar.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 9 maj 2025
- Bilaga 1, Initiativärendet från Moderaterna om signalprioritering på Fyrislundsgatan

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson

Biträdande stadsbyggnadsdirektör

Initiativ om signalprioritering på Fyrislundsgatan

Området vid norra Sala backe intill den tidigare kraftledningsgatan har under det senaste decenniet genomgått en transformering från oanvändbart riskområde till värdefull tomtmark, och ett helt nytt bostadsområde som fortfarande är under utveckling har skapats. Dess närhet till Gränbystaden och påfart till E4 gör området attraktivt. Detta är en alltigenom positiv utveckling.

Den gata som i huvudsak ansvarar för att trafikera området är Fyrislundsgatan, en väldimensionerad gata med 4 körfält och god kapacitet.

Redan när området planerades diskuterades den ökande folkmängden i området och flera olika lösningar för ökad trafikmängd planerades, bla underfarter för att skapa en så säker miljö som möjligt. Av kostnads skäl genomfördes dock inte detta vilket nu resulterat i ett mycket stort antal plankorsningar.

För att reglera dessa korsningar finns nu 12 trafikljus (13 med lännakattens passage) mellan cirkulationsplatserna vid Gränby i norr och Fyrislund i söder, en sträcka på ca 2000 m. Det är en ljusreglering var 125 meter.

Effekten av detta är enkel att förstå. Många stillastående fordon, långsam kollektivtrafik, blockerade av- och påfarter och en ogynnsam trafikmiljö med onödigt buller och utsläpp från köande fordon.

För att underlätta trafikflödet vill vi att en modern teknisk lösning med signalprioritering enligt principen ”Grön våg” med kollektivtrafikprioritering utreds för fyrislundsgatan¹.

Vi yrkar att

- förutsättningarna för att införa ”grön våg” på Fyrislundsgatan utreds.

Fredrik Björkman (M)

Mats Gyllander (M)

¹ <https://www.uppsala.se/contentassets/d246e4110c7d480daefe5dd36f9f5279/bilaga-1--kpr-2019-09-25.pdf>